

Eksamen

18.11.2020

MAT1006 Matematikk 1T-Y

Programområde: Alle

Eksamensinformasjon	
Eksamenstid	<p>Eksamen varar i 4 timar.</p> <p>Del 1 skal leverast inn etter 2,5 timar.</p> <p>Del 2 skal leverast inn seinast etter 4 timar.</p>
Hjelpemiddel	<p>Del 1 – Skrivesaker, passar, linjal og vinkelmålar er tillatne hjelpemiddel.</p> <p>Del 2 – Alle hjelpemiddel er tillatne, unntatt opent Internett, samskriving, chat og andre moglegheiter for å kunne utveksle informasjon med andre.</p>
Framgangsmåte	<p>Del 1 og Del 2 har til saman 10 oppgåver.</p> <p>Der oppgåveteksten ikkje seier noko annet, kan du fritt velje framgangsmåte. Om oppgåva krev ein bestemt løysingsmetode, vil ein alternativ metode kunne gi noko utteljing.</p>
Informasjon om vurderinga	<p>Poeng i Del 1 og Del 2 er berre rettleiande i vurderinga. Karakteren blir fastsett etter ei samla vurdering. Det betyr at sensor vurderer i kva grad du:</p> <ul style="list-style-type: none"> – viser rekneferdigheiter og matematisk forståing – gjennomfører logiske resonnement – ser samanhengar i faget, er oppfinnsam og kan bruke fagkunnskapar i nye situasjonar – kan bruke formålstenlege hjelpemiddel – vurderer om svar er rimelege – forklarar framgangsmåtar og grunngjev svar – skriv oversiktleg og er nøyaktig med utrekningar, nemningar, tabellar og grafiske framstillingar
Andre opplysningar	<p>Kjelder for bilete, teikningar, grafiske framstillingar og liknande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Eksamenskontoret i Agder – Oppgåve 9: KeithJJ (Pixabay)

DEL 1
Utan hjelpemiddel

Oppgave 1 (6 poeng)

Rekn ut og skriv svaret så enkelt som mogleg.

a) $7^5 \cdot 7 \cdot 7^{-6}$

b) $a^3 \cdot 6^{-3} \cdot a^{-2} \cdot \frac{1}{6^{-5}}$

c) $\frac{x^{\frac{2}{3}} \cdot \sqrt[6]{x^5}}{x^{\frac{-3}{2}}}$

Oppgave 2 (3 poeng)

Rekn ut og skriv svaret på standardform.

a) $10^4 \cdot 0,0005 \cdot 3000$

b) $0,002 \cdot \frac{40000}{0,8 \cdot 10^2}$

Oppgave 3 (4 poeng)

Trekk saman.

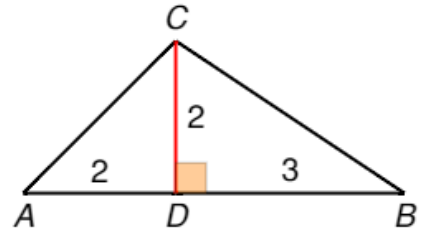
a) $4x^2 + 2 - 2(-1 + 2x^2)$

b) $(x+2)^2 - (x+2)(x-2)$

Oppgave 4 (6 poeng)

På figuren til høyre er $AD = CD = 2$ og $DB = 3$.

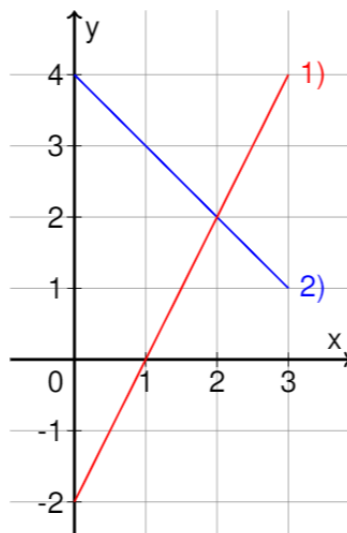
- Bestem $\tan A$.
- Bestem $\tan B$.
- Bestem omkrinsen av trekanten ABC .
Gje svaret til det nærmaste heile talet.

Oppgave 5 (4 poeng)

Eit likningssett består av likningane 1) og 2), som vist nedanfor.

- $8x - 4y = 8$
  - $2x + 2y = 8$
- Vis at $x = 3$ og $y = 0$ ikkje er ei løysing av likningssettet.
  - Vis at likningssettet kan representerast grafisk som vist på figuren under.

- Bestem løysinga av likningssettet grafisk og ved rekning.

Oppgave 6 (8 poeng)

x	-3	-2	-1	0	1	2
$f(x)$			-4			

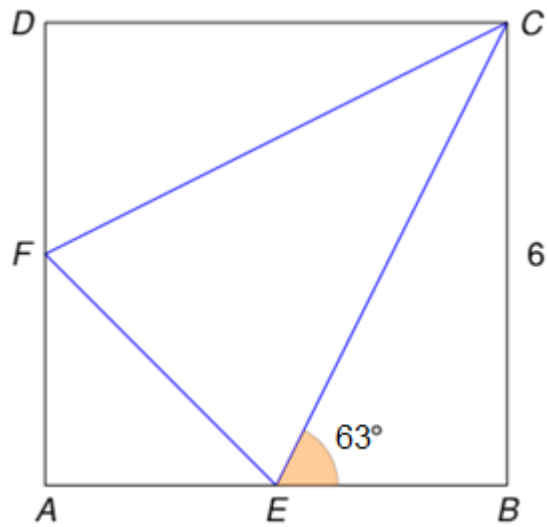
Gitt funksjonen $f(x) = (x+3)(x-1)$.

- Rekn ut $f(2)$.
- Skriv av og fyll ut tabellen ovanfor.
- Bestem nullpunkta til f .
- I kva punkt skjer grafen y -aksen?
- Teikn grafen til f for x -verdiar i intervallet $[-3,2]$.

Ei rett linje går gjennom punkta $(-3, f(-3))$ og $(2, f(2))$.

- Bestem likninga til linja.

Oppgåve 7 (4 poeng)

Figuren ovanfor er eit kvadrat med sidelengde 6. E er midtpunktet på AB , og F er midtpunktet på AD .

- Bestem lengda CE .
- Bestem arealet av trekant ECF .

DEL 2
Med hjelpemiddel

Oppgave 8 (6 poeng)

År	1990	1992	2000	2007	2018
Talet på innbyggjarar	7 490	8 805	13 600	18 105	24 700

Tabellen ovanfor viser talet på innbyggjarar i tettstaden Soveby i utvalde år.

La x vere talet på år etter 1990. Det vil seie at 1990 svarar til $x = 0$, 1991 svarar til $x = 1$ osv.

- a) Bruk digitalt verktøy til å vise at funksjonsuttrykket $S(x) = 615x + 7529$ kan brukast til å beskrive utviklinga, der $S(x)$ er innbyggartalet x år etter 1990.
- b) Bruk modellen $S(x)$ til å bestemme i kva år talet på innbyggjarar var 30 000.

Tettstaden Draumeby hadde 20 924 innbyggjarar i 1990, og innbyggartalet har sidan då gått ned med 90 innbyggjarar per år.

- c) Bestem grafisk kva år Soveby og Draumeby har like stort innbyggartal. Kor mange innbyggjarar er det då i dei to byane?

Oppgave 9 (10 poeng)

Ein ball blir kasta på skrått oppover. Funksjonen

$$h(x) = -1,4x^2 + 4,6x + 1,8$$

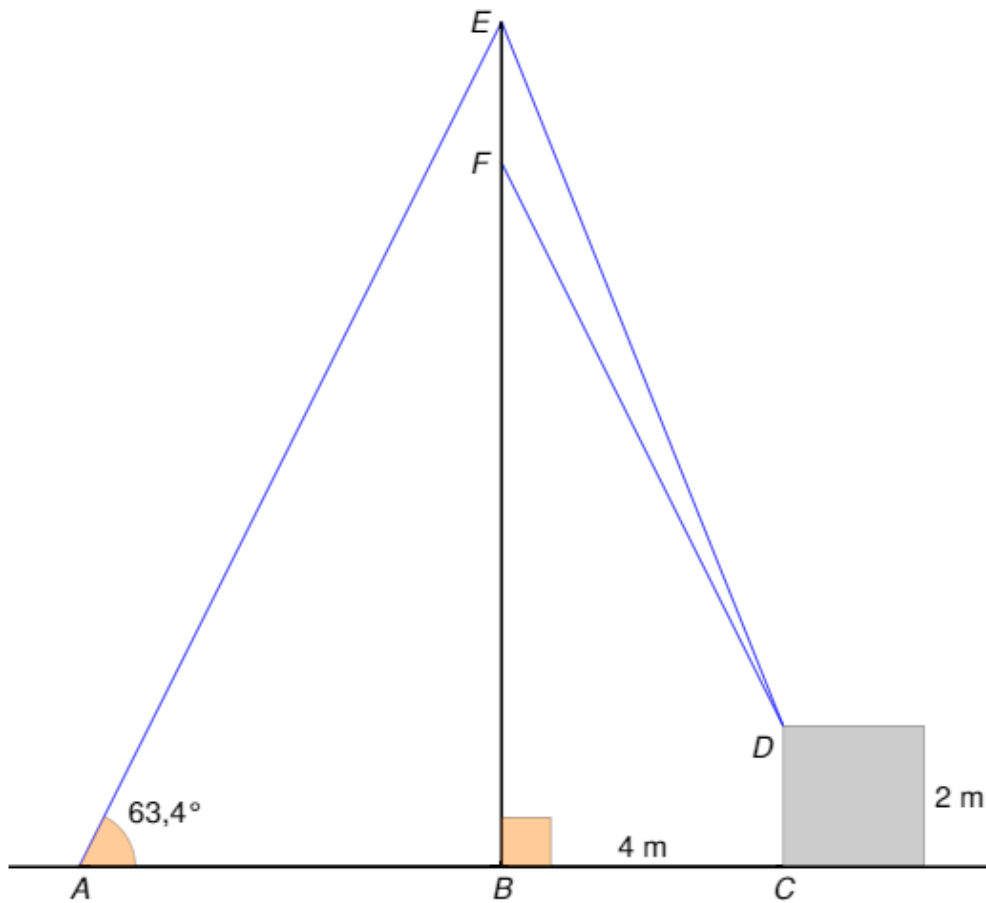
beskriver høgda h til ballen i meter over bakken, og x er lengda i meter langs bakken.

Kastet startar i $x = 0$.

- a) Bruk grafteiknar og teikn grafen til h .
- b) Kor mange meter over bakken er ballen på det høgaste?
- c) Kor langt er kastet?
- d) Bestem den gjennomsnittlege vekstfarten frå ballen vart kasta til han var på det høgaste.

Oppgave 10 (8 poeng)

Ei stong, BE , skal sikrast med tre bardunar, AE , DF og DE , som vist i figuren ovanfor. Bardunane DF og DE er festa til ein betongkloss med høgde 2 m.

Vidare er $BC = 4$, $BE = 12$ og $BF = 10$. Alle mål er i m.

- Bestem lengda til bardunen AE .
- Bestem lengda til bardunen DF .
- Bestem $\angle DFB$ og $\angle DEF$.

Bardunane er laga av ståltråd.

- Kor mange meter ståltråd trengst til saman for dei tre bardunane?

Eksamensinformasjon	
Eksamenstid	<p>Eksamen varer i 4 timer.</p> <p>Del 1 skal leveres inn etter 2,5 timer.</p> <p>Del 2 skal leveres inn senest etter 4 timer.</p>
Hjelpemidler	<p>Del 1 - Skrivesaker, passer, linjal og vinkelmåler er tillatte hjelpemidler.</p> <p>Del 2 - Alle hjelpemidler er tillatt, unntatt åpent Internett, samskriving, chat og andre muligheter for å kunne utveksle informasjon med andre.</p>
Framgangsmåte	<p>Del 1 og Del 2 har til sammen 10 oppgaver.</p> <p>Der oppgaveteksten ikke sier noe annet, kan du fritt velge framgangsmåte. Om oppgaven krever en bestemt løsningsmetode, vil en alternativ metode kunne gi noe uttelling.</p>
Informasjon om vurderingen	<p>Poeng i Del 1 og Del 2 er veiledende i vurderingen. Karakteren blir fastsatt etter en samlet vurdering. Det betyr at sensor vurderer i hvilken grad du:</p> <ul style="list-style-type: none"> – viser regneferdigheter og matematisk forståelse – gjennomfører logiske resonnementer – ser sammenhenger i faget, er oppfinnsom og kan anvende fagkunnskaper i nye situasjoner – kan bruke hensiktsmessige hjelpemidler – vurderer om svar er rimelige – forklarer framgangsmåter og begrunner svar skriver oversiktlig og er nøyaktig med utregninger, benevnninger, tabeller og grafiske framstillinger
Andre opplysninger	<p>Kilder for bilder, tegninger og grafiske framstillinger og liknende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Eksamenskontoret i Agder – Oppgave 9: KeithJJ (Pixabay)

DEL 1
Uten hjelpemidler

Oppgave 1 (6 poeng)

Regn ut og skriv svaret så enkelt som mulig.

a) $7^5 \cdot 7 \cdot 7^{-6}$

b) $a^3 \cdot 6^{-3} \cdot a^{-2} \cdot \frac{1}{6^{-5}}$

c) $\frac{x^{\frac{2}{3}} \cdot \sqrt[6]{x^5}}{x^{\frac{-3}{2}}}$

Oppgave 2 (3 poeng)

Regn ut og skriv svaret på standardform.

a) $10^4 \cdot 0,0005 \cdot 3000$

b) $0,002 \cdot \frac{40000}{0,8 \cdot 10^2}$

Oppgave 3 (4 poeng)

Trekk sammen.

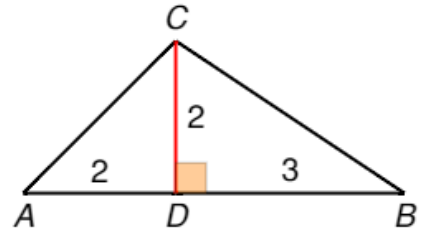
a) $4x^2 + 2 - 2(-1 + 2x^2)$

b) $(x+2)^2 - (x+2)(x-2)$

Oppgave 4 (6 poeng)

På figuren til høyre er $AD = CD = 2$ og $DB = 3$.

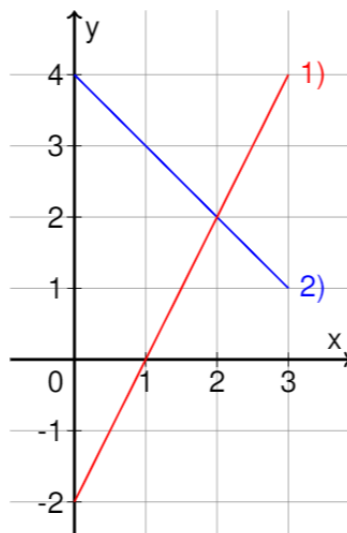
- a) Bestem $\tan A$.
- b) Bestem $\tan B$.
- c) Bestem omkretsen av trekanten ABC .
Gi svaret til det nærmeste hele tallet.

Oppgave 5 (4 poeng)

Et ligningssett består av ligningene 1) og 2), som vist nedenfor.

- 1) $8x - 4y = 8$
- 2) $2x + 2y = 8$
- a) Vis at $x = 3$ og $y = 0$ ikke er en løsning av ligningssettet.
- b) Vis at ligningssettet kan representeres grafisk som vist på figuren under.

- c) Bestem løsningen av ligningssettet grafisk og ved regning.

Oppgave 6 (8 poeng)

x	-3	-2	-1	0	1	2
$f(x)$			-4			

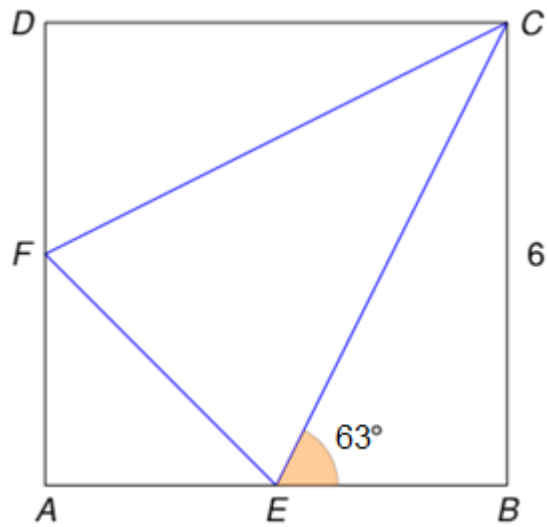
Gitt funksjonen $f(x) = (x+3)(x-1)$.

- a) Regn ut $f(2)$.
- b) Skriv av og fyll ut tabellen ovenfor.
- c) Bestem nullpunktene til f .
- d) I hvilket punkt skjærer grafen y -aksen?
- e) Tegn grafen til f for x -verdier i intervallet $[-3,2]$.

En rett linje går gjennom punktene $(-3, f(-3))$ og $(2, f(2))$.

- f) Bestem ligningen til linjen.

Oppgave 7 (4 poeng)

Figuren ovenfor er et kvadrat med sidelengde 6. E er midtpunktet på AB , og F er midtpunktet på AD .

- Bestem lengden CE .
- Bestem arealet av trekant ECF .

DEL 2
Med hjelpemidler

Oppgave 8 (6 poeng)

År	1990	1992	2000	2007	2018
Antall innbyggere	7 490	8 805	13 600	18 105	24 700

Tabellen ovenfor viser antall innbyggere i tettstedet Soveby i utvalgte år.

La x være antall år etter 1990. Det vil si at 1990 tilsvarer $x = 0$, 1991 tilsvarer $x = 1$ osv.

- a) Bruk digitalt verktøy til å vise at funksjonsuttrykket $S(x) = 615x + 7529$ kan brukes til å beskrive utviklingen, der $S(x)$ er innbyggertallet x år etter 1990.
- b) Bruk modellen $S(x)$ til å bestemme i hvilket år antall innbyggere var 30 000.

Tettstedet Drømmeby hadde 20 924 innbyggere i 1990, og innbyggertallet har siden da gått ned med 90 innbyggere per år.

- c) Bestem grafisk hvilket år Soveby og Drømmeby har like stort innbyggertall. Hvor mange innbyggere er det da i de to byene?

Oppgave 9 (10 poeng)

En ball kastes på skrått oppover. Funksjonen

$$h(x) = -1,4x^2 + 4,6x + 1,8$$

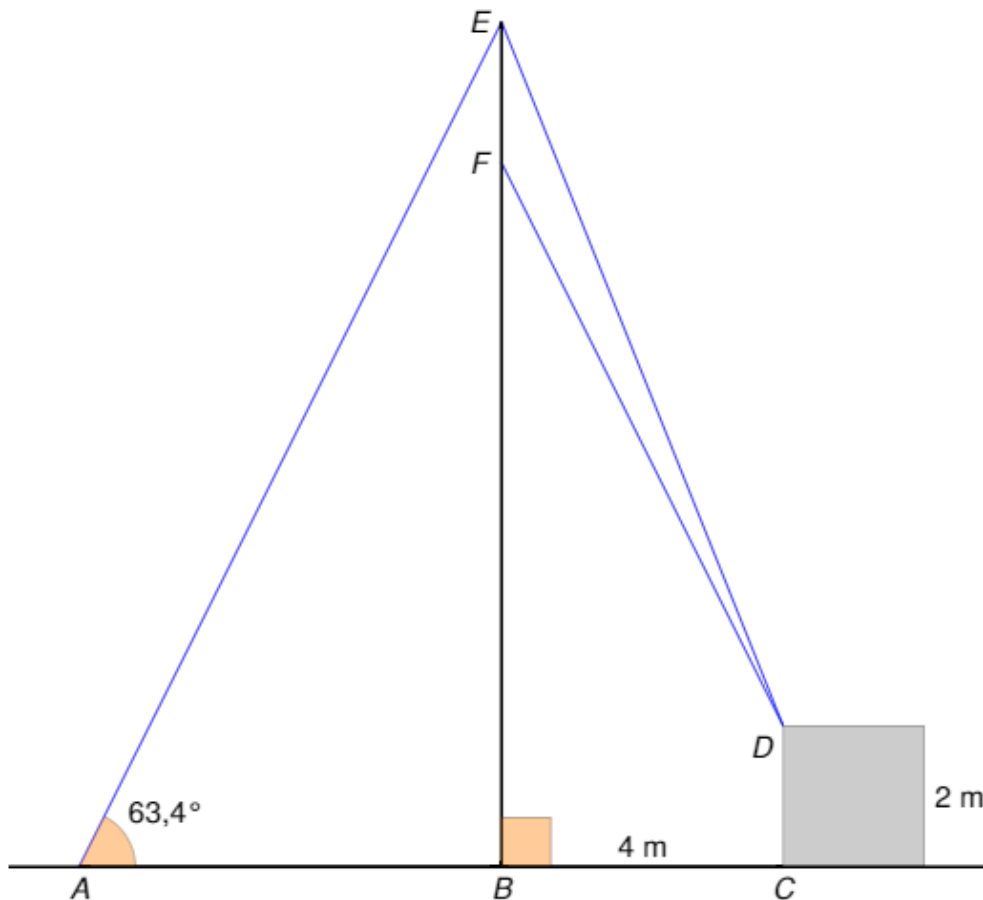
beskriver høyden h til ballen i meter over bakken, og x er lengden i meter langs bakken.

Kastet starter i $x = 0$.

- a) Bruk graftegner og tegn grafen til h .
- b) Hvor mange meter over bakken er ballen på det høyeste?
- c) Hvor langt er kastet?
- d) Bestem den gjennomsnittlige vekstfarten fra ballen ble kastet til den var på det høyeste.

Oppgave 10 (8 poeng)

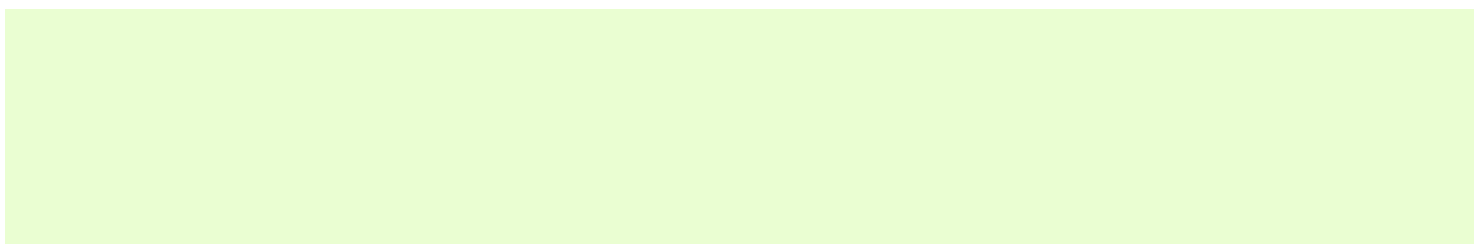
En stang, BE , skal sikres med tre barduner, AE , DF og DE , som vist i figuren ovenfor. Bardunene DF og DE er festet til en betongkloss med høyde 2 m.

Videre er $BC = 4$, $BE = 12$ og $BF = 10$. Alle mål er i m.

- Bestem lengden til bardunen AE .
- Bestem lengden til bardunen DF .
- Bestem $\angle DFB$ og $\angle DEF$.

Bardunene er laget av ståltråd.

- Hvor mange meter ståltråd trengs til sammen for de tre bardunene?

www.vigoiks.no/eksamen